

VANHOILLISEN PORVARISTON NEUVOJA

Muutama viikko sitten pidettiin Moskovassa zemstvomiesten toinen edustajakokous. Venäläisten sanomalehtien ei sallita kirjoittaa sanaakaan tästä edustajakokouksesta. Englantilaiset lehdet tiedoittavat koko joukon yksityiskohtia niiden silminnäkijäin sanojen perusteella, jotka ovat olleet läsnä edustajakokouksessa ja sähköttävät paitsi edustajakokouksen päätöksiä myös eri suuntavivahteiden edustajien puheiden sisällön. 132:n zemstvoedustajan päätösten peruskysymyksenä on juuri sen perustuslakiohjelman hyväksyminen, jonka hra Struve on julkaissut ja jota me olemme käsitelleet „Vperjod” lehden 18. numerossa („Poliittisia sofismeja”)*. Tuo ohjelma edellyttää kaksikamarista kansanedustusjärjestelmää ja monarkian säilyttämistä. Ylähuone muodostetaan zemstvojen ja duumien edustajista, alahuone valitaan yleisellä, välittömällä, yhtäläisellä ja salaisella äänestyksellä. Meidän legaaliset sanomalehtemme, joiden on pakko olla vaiti edustajakokouksesta, ovat jo alkaneet julkaista yksityiskohtaisia tietoja tuosta ohjelmasta, ja siksi sen käsittely saa nyt erittäin tärkeän merkityksen.

Mitä tulee itse zemstvo-edustajakokoukseen, niin joudumme nähtävästi vielä monasti palaamaan siihen. Toislaiseksi tiedoitamme vain, englantilaisten sanomalehtien perusteella, erittäin mielenkiintoisesta tapahtumasta tässä edustajakokouksessa: erimielisyydestä eli jakaantumisesta „liberaalisen” eli opportunistisen eli shipovilaisen puolueen ja „radikaalisen” puolueen välillä. Erimielisyys aiheutui yleisestä äänioikeudesta, jota ensin mainittu puolue ei

* Ks. tätä osaa, ss. 415—423. *Toim.*

halua. Sunnuntaina toukokuun 7 (huhtikuun 24) pnä selvisi, että 52 edustajakokouksen edustajaa seuraa Shipovia ja on valmis yleisen äänioikeuden tunnustamisen tapauksessa poistumaan edustajakokouksesta. Maanantaina parikymmentä heistä äänesti yhdessä enemmistön kanssa yleisen äänioikeuden puolesta. Sen jälkeen hyväksyttiin yksimielisesti päätöslauselma perustavan kokouksen koollekutsumisesta yleisen äänioikeuden pohjalla, ja samalla huomattava enemmistö kannatti sen ohella välitöntä äänioikeutta ja sitä, ettei (perustavassa kokouksessa) olisi duumien ja zemstvojen edustajia. Shipovilaiset on siis *toistaiseksi* voitettu zemstvomiesten edustajakokouksessa. Enemmistö on tullut siihen johtopäätökseen, että monarkian säilyttäminen ja vallankumouksen ehkäiseminen on mahdollista vain sitä tietä, että lahjoitetaan yleinen, välitön ja yhtäläinen äänioikeus äänestyksen ollessa salaista, äänioikeus, joka on tehty vaarattomaksi toisen kamarin monisteisilla ja ei-yhtäläisillä vaaleilla.

Erittäin opettavainen on Englannin vanhoillisen porvariston tästä edustajakokouksesta ja tästä päätöksestä antama arvio. „Meidän, ulkomaalaisten”, kirjoittaa „Times”, „on kerrassaan mahdoton arvostaa tämän huomiota herättävän edustajakokouksen poliittista merkitystä ennen kuin saamme luotettavista lähteistä tietää, kuinka suuressa määrin sillä on kannatusta Venäjän kansan laajojen joukkojen keskuudessa. Tämä edustajakokous saattaa merkitä todellisen perustuslaillisen uudistuksen alkua; se saattaa olla ensimmäinen porras tiellä vallankumousta kohti; se saattaa olla tavallinen ilotulitus, johon byrokrania on suhtautunut suvaitsevaisesti tietäen, että se palaa loppuun aiheuttamatta mitään vahinkoa byrokratialle”.

Erittäin oikea luonnehdinta! Todellakin, Venäjän vallankumouksen edelleenkulkua ei vielä läheskään määrää sellainen tapahtuma kuin tämä edustajakokous. „Laajojen kansanjoukkojen kannatus” on vielä kysymyksenalaista, ei niinkään itse sen tosiseikan mielessä, että kansa kannattaa (sen kannatus on epäilemätöntä), kuin tuon kannatuksen voiman mielessä. Jos hallitus voittaa kapinan, niin silloin liberaalinen edustajakokous osoittautuu nimenomaan tavalliseksi ilotulitukseksi. Ja maltilliset eurooppalaiset liberaalit neuvovat tietenkin kultaisen keskittien: maltillisen perustuslain, joka ehkäisisi vallankumouksen. Mutta hallituksen

hätääntyneisyys synnyttää heissä epäilyksiä ja tyytymättömyyttä. „Times” lehdestä tuntuu kummalliselta edustajakokouksen päätösten julkaisemisen kieltäminen, sillä takaisin kihlakuntiinsa palanneilla edustajilla on kaikki keinot saattaakseen kaikkien Venäjän yhteiskuntapiirien tietoon päätöksensä. „Kaikki hallituksen sellaiset toimenpiteet kuin edustajakokouksen tyyten kieltäminen, kokoontuneiden zemstvomiesten vangitseminen, heidän edustajakokouksensa hyväksikäyttäminen näennäisen reformin tekosyynä olisivat olleet ymmärrettäviä. Mutta kun sallitaan zemstvomiesten kokoontua ja hajaantua ja sitten yritetään olla vaiti heidän päätöksistään, niin se on jo suorastaan typerää”.

Tsaarihallituksen typeruus, joka on todiste sen hätääntyneisyydestä ja voimattomuudesta (sillä hätääntyneisyys vallankumouksellisena ajankohtana on nimenomaan voimattomuuden varmin merkki), aiheuttaa vakavaa murhetta eurooppalaiselle pääomalle („Times” on Cityn, maailman rikkaimman kaupungin mahtavien finanssipösojen äänenkannattaja). Tuo hätääntyneisyys tekee todennäköisemmäksi todellisen, voittoisan, kaikki tieltään pois lakaisevan vallankumouksen, joka herättää kauhua Euroopan porvaristossa. Tämä soimaa itsevaltiutta hätääntyneisyydestä ja liberaaleja vaatimusten „maltittomuudesta”! „Joidenkin viiden päivän sisällä”, kirjoittaa suuttuneena „Times”, „vaihdetaan katsantokantoja ja hyväksytään äärimmäisiä päätöksiä (yleinen äänioikeus) ja sitä paitsi sellaisesta kysymyksestä, josta Euroopan kokeneimmat lakiasäättävät kokoukset pelkäisivät lausua mielipiteensä kokonaisen istuntokauden kuluessa”. Eurooppalainen pääoma neuvoo venäläistä ottamaan itsestään esimerkkiä. Olemme varmoja, että tuo neuvo tullaan ottamaan varteen,— mutta tuskinpa ennemmin kuin itsevaltiuden *rajoittamisen* jälkeen. Aikoinaan Euroopan porvaristo esiintyi absolutismia vastaan vieläkin „maltittomammin”, vieläkin vallankumouksellisemmin kuin Venäjän porvaristo. Venäjän itsevaltiuden „peräänantamattomuus” ja venäläisen liberalismiin maltittomuus eivät riipu niiden kokemattomuudesta, kuten „Timesin” kysymyksenasettelusta seuraa, vaan niiden tahdosta riippumattomista ehdoista, kansainvälisestä tilanteesta, ulkopolitiikasta ja eniten siitä Venäjän historian perinnöstä, joka on työntänyt itsevaltiuden seinää vasten ja kasannut sen turvissa sellaiset määrät ristiriitoja ja selkkauksia,

jollaisia Länsi-Euroopassa ei ole nähty. Venäjän tsarismiin kuuluisa vankkuus ja voima, joka sillä oli menneisyydessä, määrää ehdottomasti siihen kohdistuvan vallankumouksellisen rynnäkönn voiman. Se on sangen epämieluisista kaikille asteettaismiehille ja opportunisteille, se herättää kauhua monissa hvostilaisten leirin sosialidemokraateissakin, mutta se on tosiasia.

„Times” vuodattaa kyöneleitä Shipovin tappion johdosta. Vielä marraskuussa hän oli reformipuolueen tunnustettu johtaja! mutta nyt... „näin pian vallankumous tuhoaa omat lapsensa”. Shipov parka! Sekä kärsiä tappio että saada vallankumouksen lapsen lisänimi,— mikä kohtalon vääryys! „Radikaalit”, jotka voittivat Shipovin zemstvomiesten edustajakokouksessa, herättävät „Times’issa” suuttumusta. He — huutaa „Times” kauhistuneena — ovat Ranskan Konventin teoreettisten periaatteiden kannalla. Kaikkien kansalaisten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisuuden, kansan suvereenisuuden y.m. doktriini „on osoittautunut, kuten tapahtumat ovat jo todistaneet, Jean Jacques Rousseauin ihmiskunnalle jättämän turmiollisen sofistiikan ehkäpä kaikkein vahingollisimmaksi keksinnöksi”. „Se on jakobiinilaisuuden tärkein kulmakivi ja juuri, jakobiinilaisuuden, jonka pelkällä olemassaolollakin jo on kohtalokas merkitys oikeudenmukaisen ja tervehdyttävän reformin menestykselle”.

Liberalismin opportunistit syleilevät liikuttuneina sosialidemokratian opportunisteja tuon „jakobiinilaisuus”-pelättimen käyttämiskiihkoissaan. Demokraattisen vallankumouksen aikakaudella saattavat jakobiinilaisuudella peloitella vain toivottomat taantumukselliset tai toivottomat porporarit.

„Proletari” № 2,
kesäkuun 3
(toukokuun 21) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

